

PERSBERICHT

18 oktober 2024 - Internationale Dag van het Landschap

Zeg niet zomaar een houtkant!

Houtkanten in de kijker op de Internationale Dag van het Landschap

Houtkanten – de lijnvormige landschapselementen van bomen en struiken – hebben meer te bieden dan je denkt. Ze verfraaien het landschap, geven streken hun typische karakter, én spelen een cruciale rol in het creëren van een klimaatbestendig en biodivers platteland. Toch verdwijnen houtkanten steeds meer in Vlaanderen, en hun kwaliteit verslechtert. Op 18 oktober, naar aanleiding van de Internationale Dag van het Landschap, kregen deze landschapselementen de aandacht die ze verdienen tijdens een inspirerende dag over houtkanten. Vanuit zes verschillende perspectieven - toerisme, dierenwelzijn, visievorming, erosie, erfgoed en valorisatie, werden korte pitches over houtkanten gegeven. Vervolgens getuigden tijdens een netwerkwandeling in Ravels een landbouwer, een schepen en een bedrijfsplanner over hun ervaring met houtkanten. Telkens werd duidelijk dat het aanplanten en het beheren van houtkanten een verhaal is van samenwerking.

Houtkanten: onmisbaar voor een veerkrachtig landschap

Een landschap met houtkanten vraagt om een breed draagvlak en samenwerking tussen verschillende partners. Landbouwers, lokale besturen en grondeigenaars zijn essentieel om het houtkantennetwerk tegen 2030 zowel kwalitatief als kwantitatief te versterken. In dat kader werd door de Vlaamse Landmaatschappij een Vlaams houtkantenplan opgesteld door diverse entiteiten, provincies, middenveldorganisaties en onderzoeksinstellingen. Dit plan is gericht op iedereen die betrokken is bij het behoud, de aanplant of het duurzame beheer van houtkanten.

Nieuwe projectoproep houtkanten

“Het is hoog tijd om volop in te zetten op de aanplant en het beheer van houtkanten. Verschillende soorten bomen en struiken geven structuur aan het landschap, zorgen voor biodiversiteit en een gematigder microklimaat. Alleen maar voordelen dus, en iedereen kan daartoe bijdragen,” aldus kersvers Vlaams minister voor Plattelandsbeleid **Hilde Crevits**. “Daarom lanceren we in het kader van het Vlaams Houtkantenplan met de Vlaamse Landmaatschappij vandaag een nieuwe oproep voor gemeentebesturen om volop houtkanten aan te planten. We voorzien tot 440.000 euro voor steden en gemeenten om daarin te investeren. De regionale landschappen staan klaar om de gemeenten daarbij te helpen.” De Vlaamse Landmaatschappij en de regionale landschappen nodigden lokale besturen en geïnteresseerden uit voor inspirerende presentaties over de toepassingen en voordelen van houtkanten, waaronder ecosysteemdiensten en economische valorisatie.

Meerwaarde voor landbouwers, wandelaars en het erfgoed

De aanwezigen kregen een compleet beeld van de historische, juridische, ecologische en economische waarde van houtkanten. Voor landbouwers ligt de waarde van houtkanten bijvoorbeeld in de schaduw en beschutting voor vee, voederwaarde, veekering, natuurlijke

bestuiving, plaagbestrijding, verbetering van bodemkwaliteit en eventuele houtopbrengst. Wandelaars en fietsers genieten dan weer van de esthetische en landschappelijke belevingswaarde, zoals het uitzicht en de diverse fauna, waaronder vogels en bijen, vleermuizen en nachtvinders, die deze houtkanten herbergen en van voedsel voorzien. Maar ook koelte die ze brengen tijdens hitte dagen, denk hierbij maar aan de diepe holle wegen die zorgen voor een microklimaat. **Bas Van der Veken**, voorzitter van de 18 regionale landschappen: “Naast de ecologische voordelen hebben houtkanten ook een erfgoedwaarde; ze vertellen ons veel over de geschiedenis van het landschap. Je ziet ook dat het beheer van houtkanten streekgebonden is. Denk maar aan het traditionele ‘vlechten’ van hagen, of het ‘leggen’ van heggen. Regionale Landschappen bieden ondersteuning bij zowel visievorming, aanplant als beheer.”

Pilootprojecten en de valorisatie van biomassa

“Houtkanten vragen goed onderhoud, en dat brengt kosten met zich mee. Maar de economische opbrengst, bijvoorbeeld door toerisme, mag niet onderschat worden.” zegt **Dirk Van Gijseghem** van de Vlaamse Landmaatschappij. Er lopen pilootprojecten waarbij houtkanten over een lengte van meer dan 100 km beheerd worden. De vrijgekomen biomassa wordt daarbij op grotere schaal gevaloriseerd. In het landbouwbedrijf in Ravels dat tijdens de inspiratiedag bezocht werd, gebruikt de kalverhouder houtsnippers in een specifieke installatie om warmte te genereren in de stal.

Regionale houtkantencoördinatoren: werken aan een toekomstvisie

Tot slot zijn er als pilootproject drie “regionale houtkantencoördinatoren” aangesteld, in opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij, die per regio een op maat gemaakte aanpak ontwikkelen. Zij brengen alle relevante actoren samen, werken aan een breed gedragen visie en zorgen voor de uitvoering ervan. Op deze manier groeit stap voor stap een uitgebreid en duurzaam houtkantennetwerk.

Voor meer informatie over deze inspiratiedag, het thema houtkanten of de regionale houtkantencoördinator, neem contact op met:

Bas Van der Veken, Regionale Landschappen:

0497 41 81 23

Bas.Vanderveken@rlkgn.be

Voor meer informatie over het Vlaamse Houtkantenplan, neem contact op met:

Houtkantenplan@vlm.be

Een volle zaal toehoorders in CC De Warande, Turnhout
©RLKGN

©RLKGN

©RLKGN

Op excursie langs houtkanten in Ravels, met toelichtingen van verschillende partners.

©RLKGN

